

Tehetséggondozás és elitképzés: Tervek a Darányi Kálmán Diákház felállítására

OLASZ Lajos

Szegedi Tudományegyetem JGYPK, Szeged

olasz@jgypk.szte.hu

DOI: 10.18427/iri-2019-0065

Az 1930-as évek közepén értelmiségi és egyházi körökben, társadalmi szervezetek vagy oktatási intézmények részéről egyaránt nagy hangsúlyt kapott a tehetséggondozás és a társadalmi mobilizáció kérdése, a jó képességű, de szegény családból származó fiatalok továbbtanulásának elősegítése. A tisztviselő és értelmiségi középosztálynak a parasztság és a kispolgárság köréből történő felfrissítését részben a mélyülő társadalmi szakadék áthidalása, részben a nemzeti jelleg erősítése, az idegennek tekintett materialista és liberális világnézet, a zsidó (és német) származású középrétegek hátérbe szorítása érdekében tartották fontosnak. Számos kezdeményezésre került sor a népi írók, társadalmi egyesületek, egyházi ifjúsági szervezetek, oktatási intézmények részéről ennek megvalósítására. A népi írók és Györffy István néprajzprofesszor támogatásával 1939. október 5-én megnyílt Budapesten a tehetséges parasztfiatalok első diákothona, a Bolyai Kollégium. A Boros Lajos igazgató vezette intézmény azonban csak néhány tucat diáknak tudott férőhelyet biztosítani (Németh, 1940:120-124; Szóró, 2016:11; Papp, 2008:67-68).

Ezen kívánt változtatni a Soli Deo Gloria református ifjúsági szervezet. A vidékről érkező fiataloknak csak kevés kollégiumi hely állt rendelkezésére a fővárosban, a Teológiai Akadémia és a gimnáziumok diákothonaiban. A szervezet az 1930-as években új fiú- és lányinternátusokat létesített, de így is csak alig több mint száz diák kapott megfelelő elhelyezést. Ez különösen a szegény családból származó diákok tanulmányait akadályozta, hiszen ők a drága albérletet nem tudták megfizetni. A Soli Deo Gloria elnöke 1940 és 1946 között Soos Géza volt, aki a miniszterelnökség tájékoztatási osztályán, majd 1941 nyaratól a külügyminisztérium kulturális osztályán dolgozott. Soos már 1940-ben felvetette egy nagy létszámú református diákothon tervét. A szervezet vezetése 1941 januárjában elhatározta, hogy emléket állít az 1939 novemberében elhunyt Darányi Kálmánnak. Az egyik elképzelés az volt, hogy egy a külhoni magyarság hazatelepítését támogató alapot neveznek el róla. A másik javaslat egy kollégium és kulturális központ elnevezése volt. Végül az a döntés született, hogy Darányi emlékét egy Budapesten

felépítésre kerülő diákház nevében örökítik meg (Győrffy, 2013:49; Havas-Kunfalvi, 1992:10-13, 134-136).

A tervekben egy 600 bentlakónak helyet adó, de egyéb programjain mintegy 1000 személyt fogadni képes létesítmény felépítése szerepelt. A 600 kollégista legalább egyharmadát a legszegényebb rétegekből kívánták kiválasztani, akik díjmentes elhelyezést kaptak. Darányi személye különösen alkalmasnak tűnt a névadásra, hiszen kormányfői működése mellett tagja volt a református egyház egyetemes konventjének. Támogatta a Soli Deo Gloria tevékenységét, részt vett a szervezet 15. jubileumán 1936-ban, és anyagilag is hozzájárult az éves balatonszárszói találkozók megrendezéséhez. Több alkalommal is hangoztatta a nemzetnevelés fontosságát, és 1939-ben, amikor először vetődött fel egy központi diákothon terve, segítséget ígért annak megvalósításához (Darányi Kálmán, 1942:15; Szekeres, 2007:19).

A szervezési feladatok ellátására 1941. február 6-án megalakult a Darányi Kálmán Diákház Bizottság: elnöke Ravasz László, a dunamelléki egyházkerület püspöke, alelnöke Balogh Jenő nyugalmazott igazságügyi miniszter, ügyvezetője Héder János kormányfőtanácsos, előadója pedig Soos Géza volt. A testület tagságát minisztériumi tisztviselők, egyetemi tanárok, gazdasági vezetők, ifjúsági szakemberek alkották. A testület szakbizottságokban végezte a munkáját. A pénzügyi szakbizottságot Pósch Gyula, a Pénzügyi Központ vezérigazgatója vezette, titkára Tóth Zoltán volt. A propaganda és sajtószakbizottság élén Kolosváry-Borcsa Mihály, a Sajtókamara elnöke állt, a titkári teendőket Zilahi-Sebess Jenő látta el. Az építési szakbizottság vezetője Padányi Jenő volt. A szervezési szakbizottságot Lázár Ferenc, a Közjegyzői Kamara elnöke vezette. Védnökök országos ismertséggel rendelkező személyeket kértek fel, főtisztviselőket, egyházi és társadalmi szervezetek vezetőit. Mellettük, a vidéki közélet tekintélyeiből külön támogatói kört alakítottak. A diákház létrehozását támogató országos mozgalom szervezésére két lelkes kapott megbízást, Hőgye Mihály és Kiss Sándor. A Bizottság állandó irodája Budapest IX. kerületében, a Kálvin tér 8. szám alatt működött. A társadalmi adományokat a Postatakarékpénztár 102. számú bankszámlájára lehetett befizetni (A Darányi, 1942:5).

Június 6-án a Bizottság képviselőiben Ravasz László vezetésével küldöttség járt Szendy Károly polgármesternél és a diákothon céljára ingyen telket kért a fővárostól. Az indoklásban szerepelt, hogy közel 1000 hallgató nyomorog hónapos szobákban, tömegszállásokon, vagy éjszakázik a pályaudvarokon, mert nincs elég kollégiumi férőhely. Ezért szükség van egy nagy befogadóképességű új diákházra, amely a jövő értelmiségének otthona lehet. Mivel a fővárosi közgyűlés júniusi tárgysorozatát már összeállították, a diákház ügye legkorábban csak ősszel került volna a képviselők elé. A Soli Deo Gloria vezetése felkereste Horthy István MÁV elnököt (a kormányzó fiát), aki korábban már védnökséget vállalt a diákház mellett. Horthy elintézte, hogy a közgyűlés még júniusban megtárgyalja a diákházra vonatkozó kérést. A képviselők egy 1300 négyszögöles terület ingyenes juttatását szavazták meg, a

Szent Imre herceg úton (Havas-Kunfalvi, 1992:136-139; A Soli Deo Gloria, 1941:7).

Időközben elkészültek a Darányi Diákház építési tervei. Az impozáns hatemeletes kétszárnyas épületben egy-, két- és háromágyas lakószobák, közösségi helyiségek, vendégszobák, könyvtár, tanulószobák, zeneterem, előadóterem, ebédlő, kápolna, tornaterem, illetve menza kapott volna helyet. Az egyik szárny a fiúk, a másik a lányhallgatók elhelyezését szolgálta. Az építési költségek 4,5 millió pengő körül mozogtak. Ennek egyharmadát a kulturális kormányzat fedezte, a másik harmadot a gazdasági élet szereplői révén teremtették volna elő, az utolsó harmadot pedig társadalmi adakozás útján kívánták biztosítani. A finanszírozásnak ez a módja egyben azt is jelezte, hogy nem csupán a kormány számára a tisztviselő-utánpótlást biztosító, vagy a református értelmiség számát bővítő elitképző intézményről van szó, hanem az egész társadalom számára fontos tehetséggondozó vállalkozásról (Református diákház, 1942:5; A budapesti, 1942:7).

Az országos gyűjtés 1942. március 1-jén indult, a Magyar Művelődés Házában rendezett ünnepség keretében. Az eseményen megjelent Horthy István, akit február 19-én kormányzóhelyettségé válasszattak. A nyitó beszédet Ravasz László tartotta, aki méltatta a vállalkozás jelentőségét. Felszólalt Bárdossy László kormányfő is, aki a nemzetnevelés fontosságát hangsúlyozta. Kifejtette, hogy az ifjúságnak a divatos eszmék követése helyett a józanészt és a mértéktartást kell szem előtt tartania. Nem látványos tetteket, nagy áldozatokat vár el tőlük a társadalom, hanem a hétköznapi feladatok lelkiismeretes, szakszerű ellátását és fegyelmezett kötelességteljesítést. Az ifjúság utasítsa el a pártoskodást, és a társadalmi különbségek feletti nemzeti egységet képviselje. Mindebben a tervezett diákház nagy segítséget tud nyújtani (A Darányi, 1942:5; Bárdossy miniszterelnök, 1942:3).

Az országos gyűjtőakcióhoz 1 millió pengő értékben ún. téglajegyet bocsátottak ki. A jegyek 1, 10, 100 és 1000 pengő címletűek voltak, hogy anyagi lehetőségei szerint mindenki tudjon vásárolni. A téglajegy világoszöld alapon fekete nyomással készült, és az a mondat állt rajta: *Elszakított országrészeink visszatérésének emlékére épülő Darányi Kálmán Diákház javára*. A téglajegy feljogosította tulajdonosát, hogy két alkalommal kedvezményesen vegye igénybe a diákház helyiségeit, programjait. Aki 100 pengő feletti adományt tett, díszes emléklapot kapott, aki pedig 1000 pengő felett fizetett, a neve bekerült a diákokthon „aranykönyvébe”. A támogatás másik lehetséges formája egy szoba költségeinek finanszírozása volt. Az egyágyas 5000, a kétágyas 10 000, a háromágyas pedig 15 000 pengőbe került. Aki egy szoba árát fedezte, felkerült a neve az előcsarnokban álló márványtáblára, jogot kapott, hogy elnevezze a szobát, és arcképe felkerült a helyiség falára. Az első jegyet Bárdossy váltotta meg, 1000 pengőért, az első szobát pedig 5000 pengős áron az Egyetemes Konvent finanszírozta. Március elején a Darányi Diákház Bizottság felkérte a frissen megválasztott kormányzóhelyettest, hogy vállalja el az intézmény fővédnöki posztját. Horthy István ennek szívesen tett eleget, mert fontos ügynek tekintette a diákokthon sorsát.

Egyúttal maga is váltott egy 1000 pengős téglajegyet (Szekeres, 2007:20; Horváth, 1941:7; Magyarországi Református, 1942:232).

A főváros mellett megmozdultak a nagyobb református közösséggel rendelkező vidéki városok. Debrecenben a március 10-én az Arany Bika Szálló dísztermében tartott ünnepségen Makkai Sándor egyetemi tanár köszöntötte a résztvevőket. Az ünnepi beszédet Fáy István kultuszminisztériumi államtitkár mondta. Kiemelte, hogy a nemzeti törekvések sikere főként azon múlik, hogy ki tudunk-e nevelni egy hazafias elkötelezettségű, szakmailag magasan kvalifikált, a társadalom alsó rétegei iránt nyitott és nagy léptékben gondolkodó fiatal értelmiségi generációt. A záróbeszédet Soos Géza tartotta. Miskolcon április 28-án Enyedi Andor püspök üdvözlő szavai után Lukács Béla tárcanélküli hadigondozási miniszter, a kormánypárt elnöke tartott ünnepi beszédet. Kifejtette, hogy a nemzet erkölcsi és szellemi erejének bázisa a középosztály, ezt erősítheti, frissítheti az ősi magyar jellemvonásokat képviselő parasztságból származó és megfelelő állami, egyházi nevelésben részesülő új értelmiségi ifjúság. A sorban Sárospatak, Beregszász, Szombathely, majd Pécs, Kassa, Miskolc, Kecskemét következett. Sárospatakon Enyedy Andor, a tiszáninneri református egyházkerület püspöke, Kecskeméten Szász Lajos pénzügyminisztériumi államtitkár mondta az ünnepi beszédet. A fővárosi és a vidéki sajtó nagy hírverést csapott az események körül (Lukács Béla, 1942:6; Havas-Kunfalvi, 1992:140).

Közben azonban bizonyos problémák merültek fel a telek körül. Kiderült, hogy az épület nagy alapterülete miatt, sportpályákra, gyakorlókertre már nem lenne elég hely. Ezért a szervező bizottság ismét a fővároshoz fordult, és kérte, hogy a korábbi telket cseréljék ki 2000 négyszögöltre. Budapest vezetése elfogadta a kérést, és a XI. kerület Fehérvári úton jelölt ki új területet. A közgyűlési vitában azonban kritikus vélemények is elhangzottak. Egyesek a „kaszárnyára” emlékeztető épület helyett egy barátságosabb konstrukciót jobbnak tartottak volna a diákokthoz céljára. Mások azt kifogásolták, hogy a kiválasztott területet eddig a BEAC használta, és annak elvétele megnehezítené az egyetemi sportklub működését. A közgyűlés végül április 17-én megszavazta a területcserét. Ezzel az átadott ingatlan értéke 455 000 pengőről, 900 000 pengőre emelkedett (Sokmillió, 1942:7; Beruházási terveket, 1942:3).

A háborús körülmények azonban nem kedveztek egy több milliós, jelentős mértékben társadalmi áldozatvállalásra épülő oktatási projekt megvalósításának. A nagyarányú katonai behívások, a gazdasági nehézségek, ellátási problémák nyomán az emberek nem szívesen vállaltak újabb anyagi terheket. Ezért 1942 őszén a Darányi Diákház Bizottság nagy propaganda kampányba kezdett újabb támogatók megnyerése érdekében. A Soli Deo Gloria közgyűlése felhatalmazta a Bizottságot, hogy *Új Értelmiség* címmel saját lapot indítson. Ez a terv azonban anyagi problémák miatt nem valósult meg. A szervezet filmrészlege viszont Tóth Imre miniszteri titkár vezetésével igen eredményesen működött. A Bizottság az Egyetemes Konvent engedélyét kérte, hogy a filmterjesztő részleg hivatalosan Református Filmkultúra

Terjesztő Szolgálat néven működtesse, hogy ezzel is növeljék a szervezet súlyát, és elősegítsék a vidéki gyűjtőakciók sikerét. A Konvent ebbe beleegyezett, és Enyedy Andor püspököt delegálta a filmterjesztés ellenőrzésére. A vidéki mozgósítás hatékonyabbá tétele érdekében a Bizottság megbízta Végh Dániel lelkészt az országos szervezőmunka koordinálásával (Magyarországi Református, 1942:497; Havas-Kunfalvi, 1992:141-143).

A sajtó és propaganda szakbizottság számos cikket helyezett el különböző fővárosi és vidéki lapokban. 1942 őszén Bonczos Miklós, igazságügyi minisztériumi államtitkár több írást is publikált, melyekben a tervezett diákokthoz nagy fontosságára hívta fel a figyelmet. Cikkeiben kiemelte, hogy a jövő évtizedek sikerességének egyik záloga a feladataira minden szempontból jól felkészített vezető réteg. Ennek azonban a társadalmi összefogás jegyében, jelentős részben népi származásúnak kell lennie. Bonczos hangsúlyozta, hogy az ország dolgainak intézéséhez magas szintű műveltséggel, megfelelő állampolgári és szakmai ismeretekkel rendelkező egységes szellemű tisztviselőrétegre van szükség, amelyhez vallásos és erkölcsi nevelésen, közösségépítésen, fegyelmezett munkához szoktatáson át visz az út. Éppen ezt a feladatot vállalja magára a Darányi Diákház (Havas-Kunfalvi, 1992:142; Bonczos, 1942:183-184,187-188).

Folytatódta a nagyobb vidéki rendezvények, hogy adakozásra buzdítsák az embereket. Pápán, 1942. november 8-án a Jókai Színházban a református főiskola rendezett ünnepi műsort. A 1-3 pengős belépő jegyekből befolyt összeget a Darányi Diákház javára ajánlották fel. Az ünnepi beszédre Antal István nemzetvédelmi propaganda minisztert kérték fel, aki egy rendkívüli kormányülés miatt nem tudott megjelenni (de váltott egy 1000 pengős téglajegy). Az ünnepségen felszólalt Tornósy György országgyűlési képviselő és Soos Géza. Makón december 20-án a Makói Református Iskolabarátok Egyesülete szervezésében tartottak kultúrestet a Darányi Diákház javára. A rendezvényen részt vett Ferenczy Béla, Csanád megye alispánja, Bécsy Bertalan makói polgármester. A megjelenteket Diószeghy Antal, az Iskolabarátok Egyesülete elnöke köszöntötte. Az ünnepi beszédet Fáy István államtitkár tartotta (Ünnepi előadás, 1942:2; Példaadással, 1942:1).

Ungváron 1943. február 9-én lelkészértekezletet tartottak. Ezen Végh Dániel szervezőtitkár beszámolt a Darányi Diákház ügyének országos állásáról. Az értekezlet úgy határozott, hogy felkérnek minden lelkészt, tanárt és világi képviselőt, adjon 50-50 pengőt a diákokthoz céljára. Kolozsváron, a február 27-én tartott ünnepség szónoka Bárdossy László korábbi kormányfő volt. Azt hangsúlyozta, hogy a jelenlegi helyzetben az összetartás és a fegyelmezett kötelességteljesítés a legfontosabb, amire jól felkészíti a fiatalokat a bentlakásos kollégiumi nevelés. Nagykörösön, március 14-én a városi moziban rendezett kulturális matinén Imre Sándor tartotta az ünnepi beszédet. Az erősödő szélsőjobb oldali hangokkal szemben kiemelte, hogy a nemzetnevelés meghatározó kérdés, de ebben nem lehet faji szempontokat érvényesíteni (Havas-Kunfalvi, 1992:141; Deák, 1996:284).

Budapesten, a Magyar Művelődés Házában, 1941. március 11-én a doni fronton hősi halált halt kormányzóhelyettes tiszteletére szervezett emlékestet a Darányi Diákház Bizottság. A rendezvényen megjelent Horthy Miklós kormányzó és fia, ifj. Horthy Miklós is. Az ünnepi beszédet Nagy Vilmos honvédelmi miniszter tartotta. Horthy Istvánt a becsület, a bátorság, a hűség és az áldozatkészség példájaként állította az ifjúság elé. Kijelentette, a Darányi Diákház arra vállalkozott, hogy ilyen fiatalokat neveljen, és azt a nemzetet, amelynek ilyen fiai vannak, nem lehet elpusztítani (Magyar Világhíradó, 1943:995; Horthy István, 1943:49).

A katolikus klérus azonban úgy értékelte, hogy a református tehetséggondozó programokhoz nyújtott állami és fővárosi támogatás lényegesen nagyobb, mint amekkora hozzájárulást a hasonló jellegű katolikus kezdeményezések kaptak. Elégedetlenségüket az sem csökkentette, hogy az Actio Catholica által tervezett diákotthon számára a főváros szintén ingyen telket juttatott, az állam pedig 1,2 millió pengővel járult hozzá az intézmény felépítéséhez. Serédi Jusztinián hercegprímás azt kérte a kultusztárcától, vegyék figyelembe, hogy a lakosság kétharmada katolikus és csak egynegyede református, és a támogatások is ennek megfelelő arányban történjenek. A VKM részéről közölték vele, hogy összesíteni fogják az egyházak részére a pengő bevezetése óta (1927) nyújtott állami szubvenció mértékét, és ha a katolikusok hátrányt szenvedtek volna, ki fogják egyenlíteni. Erre azonban a háború végéig már nem került sor (Giczi, 2009:86; Beke, 1992:374-375).

A széleskörű társadalmi propaganda ellenére a Darányi Diákház céljait szolgáló gyűjtés lassan haladt. A jótékonyági rendezvények, téglajegy árusító akciók során másfél év alatt mindössze 217 000 pengő folyt be. Az egyéb felajánlások, gazdasági szervezetek, intézmények hozzájárulása révén is 1943 végéig csak a szükséges 1,5 millió pengő fele gyűlt össze. A német megszállás nyomán, 1944 márciusában a társadalmi egyesületek tevékenységét, sajtóját korlátozták, a Darányi Diákház céljára folyó gyűjtést leállították. Soos Géza, a diákház tervének legfőbb szorgalmazója, ellenzéki tevékenysége, az ún. Kiugrási Irodában végzett munkája és zsidómentő szerepe miatt bujkálásra kényszerült, majd 1944 decemberében egy kalandos repülőút során Olaszországba szökött, a szövetségeseihez (Szekeres 2007:20-21; Havas-Kunfalvi, 1992:143).

A második világháború befejezése után a romba dőlt főváros helyreállítása minden mással szemben elsőbbséget élvezett, így a körülmények ekkor sem tették lehetővé a Darányi Diákház nagyszabású tervének megvalósítását. Az adakozásból befolyt pénzhez sokáig nem jutottak hozzá a szervezők, mert ehhez Soos Géza jelenlétére is szükség lett volna. Az összegyűlt pénzt végül Ravasz László közbenjárására 1945 végén fel tudták venni, a nagy infláció miatt azonban az összeg ekkorra már sokat veszített az értékéből. A rendelkezésre álló pénzt Kulifay Albert, a Soli Deo Gloria szövetség főtitkára a háborús kárt szenvedett református internátusok és a menza újjáépítésére fordította (Havas-Kunfalvi, 1992:143-144).

A Darányi Kálmán Diákház terve a korszak azon oktatás- és ifjúságpolitikai törekvéseinek sorába tartozott, mely a szegény, de jó

képességű, főként paraszti származású fiatalok továbbtanulásának elősegítését szorgalmazta, és ezzel egy nemzeti elkötelezettségű magasan kvalifikált tisztviselő-értelmiségi középosztály megteremtését célozta. Az ifjúság öntevékenységre épülő szellemi, kulturális központ létrehozásával teret kívántak adni a diákközösségek személyiségfejlesztő szerepének. A korszellemnek megfelelően mindez egyházi vonatkozásokkal, illetve a középosztály belső átalakításával kapcsolatos politikai szándékokkal is párosult. Összességében azonban az elképzelés széleskörű társadalmi érdekeket szolgált és korszerű pedagógiai szemléletre épült. A háborús viszonyok azonban lehetetlenné tették a nagyratörő elképzelések megvalósítását, egy új fővárosi tehetséggondozó és elitképző intézmény létrehozását.

Irodalomjegyzék

- A budapesti református egyházmegye közgyűlése (1942). *Újság*, 18 (34), 7.
- A Darányi Kálmán Diákház ismertetése (1942). *Pécsi Napló*, 51 (100), 5.
- A Soli Deo Gloria jubileuma (1941). *Újság*, 17 (159), 7.
- Bárdossy miniszterelnök az ifjúság hivatásáról (1942). *Újság*, 18 (50), 3.
- Beke Margit (összeáll.) (1992). *Magyar katolikus püspökkari tanácskozások története és jegyzőkönyvei 1919-1944 között. II. köt.* München - Budapest: Aurora.
- Beruházási tervek és telekügyeket tárgyalt a főváros közgyűlése (1942). *Újság*, 18 (71), 3.
- Bonczos Miklós (1942). Összefoglaló a Darányi Kálmán Diákházról, I-II. rész. *Sárospataki Református Lapok*, 37 (43), 183-184., 37 (44), 187-188.
- Darányi Kálmán Diákház (1942). *Szegedi Híd*, 2 (3), 15.
- Deák Gábor (1996). Imre Sándor helye a magyar pedagógiai irodalomban. *Magyar Pedagógia*, 96 (3), 271-288.
- Giczi Zsolt (2009). *A katolikus-protestáns egyházi kapcsolatok fő vonásai a Horthy-korszak Magyarországon*. [PhD disszertáció]. Budapest: ELTE.
- Gyórfy Eszter (2013). *A magyar református egyetemi misszió története, helyzete, különös tekintettel a budapesti református egyetemi és főiskolai gyűlekezetre*. [PhD disszertáció]. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem.
- Horváth Gyula (1941). A Darányi Kálmán Diákház. *Református Diákmozgalom*, 17 (5), 3.
- Havas Gábor, & Kunfalvi Albert (szerk.) (1992). *Az SDG mozgalom története*. Budapest: SDG Református Diák Ifjúsági Alapítvány.
- Horthy István kormányzóhelyettesről (1943). *Dunántúli Protestáns Lapok*, 11 (54), 49.
- Lukács Béla miniszter az ifjúságról és a középosztályról (1942). *Újság*, 18 (95), 6.
- Magyar Világhíradó*. 1943. 995. sz.
- Magyarországi Református Egyház Egyetemes Konventje jegyzőkönyve* (1942). Budapest: Református Egyetemes Konvent.
- Németh László (1940). A nép Eötvös kollégiuma. In Németh László: *A minőség forradalma*. IV. kötet (pp. 120-124). Budapest: Magyar Élet.

- Papp István (2008). *A népi kollégiumi mozgalom története 1944-ig*. Budapest: Napvilág.
- Példaadással, áldozattal segítsünk feltörő ifjúságunkon (1942) *Makói Újság*, 8 (289), 1.
- Református diákház létesül Budapesten (1942). *Újság*, 18 (25), 5.
- Sokmillió értékű ingyen telket enged át a főváros közérdekű célokra (1942). *Pesti Hírlap*, 64 (70), 7.
- Szekeres Balázs (2007). A Darányi Kálmán Diákház és téglajegyének története. *Éremtani Lapok*, 18 (104), 19-21.
- Szóró Ilona (2016). Tehetségmentés a tanyavilágban. A „Cseresnyés” népi kollégium tevékenysége. In Karlovitz János Tibor (szerk.), *Pedagógiai és szaktudományi tanulmányok* (pp. 11-18). Komárno: International Research Institute.
- Ünnepi előadás a Darányi Kálmán Diákház javára (1942). *Pápai Hírlap*, 39 (46), 2.